

“చ! చ! మరీ ఇంత సిగ్గులేని తనమా?”

జుగుప్తో కూడిన మాలతి వ్యాఖ్యానానికి చేతి కుప్ప వాచి, ఎంతకీ మా ఏడో వెంబరు బస్సును మోసుకురాని రహదారిని-మార్చి మార్చి చూసు కుంటూ ఆనహసంగా పుస్త వేసు తనవేపు చూశాను ప్రశ్నార్థకంగా!

తెల్లటి తన మొహం కోపంతోనో, రోషంతోనో ఎర్రగా కందిపోయింది. దానికి కారణం మా ఎదురుగా వస్తున్న ఓ ముసలి బిచ్చగత్తె అనడం కన్నా ప్లాపింగులో వున్న మగ ప్రయాణీకుల వ్యాఖ్యానాలే అనడం-మొగుడు కొట్టేదానికన్నా తోడికోడలు వచ్చిందానికేడుస్తున్నారంత సబబుగా వుంటుంది.

“ఇప్పుడే ఇలా వుంది. వయసులో ఎలా వుండో!” ఒకరంటే.

“మనిషి మునిసిపాలిటీ ఐనా, పర్సనాలిటీ భలేగా వుండి వుంటుంది”ని మరొకరంటే ఇంకొకరు ఇంకా ముందుకు వెళ్లి వయసులో ఆమె అంకం వర్ణన చేస్తూంటే-కొందరు చాటుగా, కొందరు బాహుటంగా, కొందరు ముసిముసిగా నవ్వుకుంటూ-అవిడ తమ దగ్గరకు రాగానే అప్రయత్నంగా ఓ అడుగు వెనక్కివేసి చీదరించుకుంటూ-“హా! చదువుకున్న, ‘కొచ్చ’ చదువులు సంస్కారాన్ని రంగరించుకో లేవా?” ఉక్రోశ పడిపోతూ ఆ బిచ్చగత్తె వేపు చూశాను.

హుక్ లేని జాకెట్టు. వదుముకు చుట్టిన ఓ పాత గుడ్డముక్కా. “వేటి సినీ హీరోయిన్లకేమాత్రం తీసిపోని వస్త్రధారణ! అక్కడ ఎగబడి చూడాల న్నించే సంస్కృతి దారిద్ర్యం! ఇక్కడ అర్థిపరమైన భయంకర దారిద్ర్యం! చ్చ!” నిన్న అన్న సుజన మాటలు గుర్తొచ్చాయి.

హఠాత్తుగా ఏదో గుర్తొచ్చి ఉలిక్కిపడ్డాను. వెంటనే ఆ బిచ్చగత్తె వేపు చూశాను. అచ్చాదన లేని శరీర భాగాల పట్లగాని, మావటివాడి అంకుశం పోట్ల లాంటి వ్యాఖ్యానాలు, చీదరింపులతోగాని- దున్న పోతు మీద వాన కురిసినట్లు తనకేమాత్రం లక్ష్యం లేనట్లు నిర్వికారంగా, ఒక్కొక్కరి దగ్గర ఆగి చేయి వాచి అడుక్కుంటున్న ఆ బిచ్చగత్తెను నిశితంగా పరిశీలించాను.

సందేహం లేదు. ఈవిడ...అవిడ! నా జ్ఞాపకాల దొంతర్లో ఈమె జ్ఞాపకాన్ని వెతుక్కోవక్కరలేదు. ఎందుకంటే ఈమెను నిన్న మధ్యాహ్నమేగా నేను చూసింది!

అవును. నిన్న మధ్యాహ్నం తను స్కూలునుండి ఇంటికేళ్ళేసరికి రెండయిపోయింది. మార్చి నెల ఎండలు ఎడాపెడా పెగల వూలు వర్షిస్తూంటే శరీరమంతా చెమటలు చిరచిరలతో-పెనం మీద నీరు విడిచిన తోటకూరలా వడలిపోతోంది.

“ఈ ఒంటివూలు బడి రావన్నా వస్తుందిగాని, మంచి మధ్యాహ్నం స్కూలునుండి ఇంటికొచ్చేసరికి సగం ప్రాణం పోతోంది” మనసులోనే విసుక్కుంటూ, ఫ్రీజ్లో నుండి వాల్టర్ బాటో తీసి ఆలాగే గడగడా తాగుతున్న నేను వీధి వరం దాలో నుండి నాన్న గట్టిగా పిలవడంతో ఏమైందోనని గబగబా వెళ్ళాను చేతిలో బాటిలోనే!

“ఏదైనా ఓ చీరలా తీసుకు రామ్మా!” ఏడో చూడరాని దృశ్యం చూసినట్లుగా నాన్న మొహం ముడుచుకు పోయి వుంది-కమలాపుడు కనుమ రుగవగానే ముడుచుకుపోయే కమలంలా!

“చీర? ఏం చీర? అనలు చీరెందుకు నాన్నా?” ఆయోమయంగా చూశాన్నేను.

“అబ్బ! ఏదన్నా పాత చీర తేమ్మా ముందు” మధ్యలో కరెంలు పోతే ఈలలు, కేకలు వేసే సినీమా ప్రేక్షకుల్లా-నాన్న గొంతులో ఆనహసం గద్దించింది.

“ఏమైంది? ఎందుకు నాన్నలా అరుస్తున్నారు?”

భారతం వింటూ వింటూ నిద్రపోయి హఠాత్తుగా మెలుకువ వస్తే-పాపం! సీత ఎందుకట్లా ఏడుస్తూ ఆరసావుంది?” అని ఆయోమయంగా ప్రక్కవారి నడిగితే...ఏం జవాబు చెప్పగలరు?

“ఏమో! నువ్వే పోయి అడుగు!” అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపమైతే-పొద్దున్నంచీ ఇంకా ఆ పరబ్రహ్మ దర్శనమే చేయని అత్యారాముడో, అకలి కృష్ణుడో-కడుపులో పేగుల్ని బ్రేకు దాన్లు చేయిస్తుంటే-నాన్న మీది విసుగు అమ్మను కసురుకునేట్లు చేసింది. అల్పరా తలుపు తెరిచి ఓ రెండు ఉతుకులే పడ్డ మంచి మాలు చీరనే తీసుకుని వరందాలో కొచ్చేసరికి నాన్న అమ్మతో అంటున్నారు.

“...కడుపునిండా తిండిలేకపోయినా పర్లేదుగాని మానాన్ని కాపాడే మూరెడు బట్టక్కూడా కరువైతే ఎలా?”

రమ్మనకపోయావా?” అన్న నాన్న మీద ఆగ్రహంగా మారిపోయింది.

“అ! ద్రస్టింగ్ మిగ్గర్ దగ్గరకు తీస్కొస్తూ అన్నీ ఇట్లాంటి పనులే! ఆ ముసిల్మానికీ చీరల్లేక కాదు, సిగ్గులేక ఇలా తిరుగుకోంది. దాని దగ్గరున్న బట్టల మూట చూశారా? పోనీ, ఇవ్విచ్చిందన్నా కట్టుకోవచ్చుకదా! ఆ! ఇలా తిరిగితేకదా...మనగా... సిగ్గుపడ్డవాళ్ళు చీరలిచ్చేదీ...చూడక...”

“లేపోతే...ఎంత గింజుకున్నా మీరిస్తారా...” నాన్న ఎద్దేవాలో అమ్మ కోపం వసాళానికంటింది. ఉరుమురిమి మంగలం మీద పడ్డట్లు ఆమె కోపం తిట్ల వర్షమై నాపైన కురిసింది.

“ఆయన ఫరీ! రిటైర్మెంట్లుండీ...పాద్దస్తమానం... ఇలా నన్ను వేపుకు తింటున్నారు ప్రతి దానికి! నీకన్నా బుద్ధుండక్కల్లా! అంత మంచి చీర ఇచ్చేసి

అమ్మనిచ్చి - ఎంత అరుగుమతి

“ఇప్పుమ్మా శిల్ప! ఆ చీరావిడకు ఇప్పు” నాన్న గేటు వేపు చేయి చూపారు.

“ఎవరూ లేరీ” అనుకుంటూ గేటు దగ్గరకు వచ్చి వీధిలోకి చూశాను. గేటు పక్కనే, గోడ నీడలో వక్కి నట్టున్న ఆవిడ్లి చూసి క్షణంపాటు చలించిపోయాను. హుక్ లేని జాకెట్టు, మొలకు చుట్టుకున్న గుడ్డపే లిక-ఇలాగీ...తొడలోనహ...వగ్గుంగా! సునంపవస్తమైన నా దేశ సంవరంతా ఏ స్పార్లపు కొండ చిలువల

నావు. ఏదో పాతదో చినిగిపోయిందో... ఇప్పుక...మళ్ళీ టీచరుద్యోగం వెలగ బెడ్లున్నావా?”

నిన్న సాయంత్రం వీధి చివరనున్న సుజన వచ్చి ఆ బిచ్చగత్తె గురించి బాధపడి తనూ చీరచ్చిన విషయం చెప్పినట్టుండీ అమ్మ సాధించి ఎక్కువైంది.

“నేను చెప్పాలా! బట్టల్లేకదా...తిరుగుతూ...చీరలు పోగుచేసుకుంటోందనీ” అమ్మ మాటలే నిజమా? లేకపోతే-చీరలన్నీ ఏం

AKBAR

బొజ్జల్లో చల్లగా బజ్జోనున్నదో గదా! సగటు మనిషి అభిమానాన్ని చంపుకోంటే ఫర్వాలేదు. అకల్లి చంపు కుంటే ఫర్వాలేదు. సాంప్రదాయాలు, సంస్కృతుల్ని ‘నాగరికత’ పేరుతో మరచిపోయినా ఫర్వాలేదు. కాని అనాగరికుల్లా-అటవికుల్లా-‘సిగ్గు’ను సైతం మరచించే ఈ దారిద్ర్యం-ఏ ఫురోగతి ప్రతిఫలం?

అమ్మ అన్నం, కూర తాచి అవిడ చేతిలో వున్న సత్తు గిన్నెలో వేసింది.

“మీరు సల్లంగుండాల తల్లీ! దేవుడు మీకు కావల్సినవన్నీ మమ్మగా ఇవ్వడు. మీ దరమమే మిమ్మల కాపాడాది తల్లీ!” అంటూ నేను ఇచ్చిన చీరను తన పక్కనే వున్న ఓ మూటలోకి కుక్కొంది.

“ఏవీటి, చీర మూటలో పెద్దన్నావో? కట్టుకో!” అన్నాను నేను కాస్త ఆశ్చర్యంగా!

“కట్టుకుంటాలే అమ్మాయిలా!” మూట భుజానికి తగిలించుకుని, చేతిలో గిన్నెతో సాగిపోయింది, వెనుక నుంచి అమ్మా, నేనూ పిలుస్తున్నా ఆగకుండా!

“ఏమిటి ముసిల్మీ? ఇలా బట్టల్లేకుండా తిరిగి చీరలు పోగుచేసుకుంటుందా?” అమ్మలో అనుమానం-ఇం తింత్రై...వలుడంతైనట్లు క్షణాల్లో వెరిగిపోవడమే కాదు,-

“వీధిలో ఎలా కట్టుకుంటుంది? వరందాలో కన్నా

చేస్తుంది ముసలావిడ కట్టుకోకుండా. అడతనాన్ని, అడతనపు సహజాలంకారపు సిగ్గునూ-వగ్గుంచేసి-ఎ గతాలి చేయిస్తున్న ముసిల్మాని నిర్లజ్జకూ, నిర్లక్ష్యానికి నాకు విజంగానే చాలా కోపమొచ్చేసింది.

శిశిరం ఆకుల్లంతా రాల్చేసినట్లు-నా కోపాన్ని చెదామడా నాలుగు తిట్లుగా విదిల్చేసి-అక్కడ మగ పురుగులు ఊసిన అసభ్య మాటల ఉమ్మును కడిగిసుకోవాలన్న అవేశంతో రెండడుగులు ముందుకేశాను. ఇంతలో కొండలంతుకున్నప్పుడు అందిన సమాచారానికి-ఆరిపోయిన బూడిదను రేపేందుకు హడావిడిగా వెళ్ళే పైరింజనంత వేగంగా వచ్చి ఆగింది. మా ఏడో వంబరు బస్సు-విచ్చిన, పుచ్చిన మేడిపంటులో లుక లుకలాడ్తున్న పురుగుల్లా కీటకిలు లాడ్తున్న ప్రయాణీకుల్లో! ఇంకా ఆలస్యం చేస్తే, ఫుట్ బోర్డు మీద కూడా ఎక్కలేమని, ఇప్పటికీ స్కూలుకు ఆలస్య మైపోతున్నామన్న స్వహతో చస్తన బస్సు ఎక్కియాల్సి వచ్చింది.

మధ్యాహ్నం-అన్నం తింటూ-ముసలి బిచ్చగత్తె గురించి అమ్మకు చెప్పంటే నాన్న విసుక్కున్నారు. “అబ్బబ్బ! ఏడో...పెద్ద...పట్టుచీరచ్చేసినట్టు...నిన్నటి నుండి ఏమిటిగో? ఆ వేషం వెనుకే వెత దాగుందో...”

అమ్మ నాన్న మాటలకు మొహం మూడు వంకర్లు తిన్నతూంటే నేను వచ్చేశాను. అంతటితో మా ఇంట్లో ఆ ముసలావిడ ప్రసక్తి ముగిసిందనే అనుకున్నాను. ఐతే మళ్ళీ ఎక్కడైనా కనిస్తే మాత్రం ఆడదై వుండీ-అలా అడతనాన్ని అసమానాలపాలైయ్యవద్దని గట్టిగా మందలించాలన్న నిర్ణయం మాత్రం నాలో బలపడింది.

రెండు నెలల తర్వాత, దాదాపు నేనా ముసలావిడ గురించి మరచిపోతున్నప్పుడు అవిడ నాకు కన్పించింది గాని నేను మందలించడం మాట అటుంచి కనీసం నోరు కూడా విప్పలేని విభ్రాంతిలో, వినారంతో వన్నెక్కడ అవిడ చూస్తుండోవస్త భయంతో తలవంచుకుని గబగబా వెళ్ళిపోవాలి వచ్చింది.

ఆ రోజు స్కూలుకు వెళ్ళాంటే...బస్సు మధ్యలోనే టిరు వంకర్ల సైపీనీ లేక అగిపోతే మిగిలిన ప్రయాణీకుల్లో బాటు నేమా మాలతి నడుస్తున్నా.

“మా హెడ్డాస్టరుకేం, హాయిగా హీరోలా...హోం దాలో వెళ్ళిపోతారు. ఇలా ఒకటి ఆరా బస్సులుండే గ్రామాలకు లేడి టీచర్లును వేసి ఏడ్చిస్తారు. యూనియన్ నాయకులు, వారి బంధువర్ణులు ఇంటిదురుగానో, పొలం పక్కనో వుండే స్కూళ్ళు నోదిలి పెట్టరు. లేటయితే మా హెడ్డాస్టరు హేమిరింగ్... బాబోయ్! ఇవాళ తప్పదు!” మాలతి భయపడ్తోంది. నేను సింగిల్ టీచర్ని గనుక ఆ బాధలేకపోయినా, సమయానికి స్కూలుకెళ్ళిపోవాలన్న సిద్ధాంతం నాది.

వేరే లేటుగా వెళ్ళే-లేటుగా వచ్చే పిల్లల్ని మందలించే నైతిక బలం వాకెలా వుంటుంది?

“స్వర్గిణీ! ఇంటిపక్కనే స్కూలు. ఉద్యోగం చేస్తున్నట్లైతే... బోర్నిగా వుంది. ఇలా బయటికొస్తే-కదా మార్పు, నలుగుర్ని చూడమూ!” అని వారముకుంటున్నారేమో! మాలతితోబాటి గబగబా నడుస్తూ, ఓదార్చుకోయాను.

“ఏం మేడమ్! బస్ రిపేరా? రండి డ్రాప్ చేస్తాను” స్కూల్చి మా పక్కన స్టాప్ చేస్తూ మాలతి పనిచేసే ఊరతమ! అడుగుతున్నది నన్ను. ఎంత తెలిసిన వారైనా నరే నేను వెళ్ళను. నాకీష్టం వుండదు.

“బస్సులో ఎంతోమంది మధ్యన ఇరుక్కుని వెళ్ళటం లేదా?” మాలతి వాదించబోతే నవ్వేస్తావంటే గాని పొడిగించను. వినాదానికి దారిలేసే సంవాదం కూడా నాకీష్టం లేనివనే!

“వో థాంక్స్! నాకు స్కూలు దగ్గరే! మీ ఊరి మేడమ్ వస్తారు. తీసుకెళ్ళండి స్టీజ్?” షుగరు పేషెంటు స్టీటు వేపు చూసి గుటకేసినట్లు-అయి ప్లాస్టి మింగుతూ, నా వేపోసారి మిరి చూసి చూసి, చూసుకు పోయాడతను మాలతిని ఎక్కించుకుని.

నన్నుగా వచ్చుకుంటూ వదుస్తున్న నేను రోడ్డు పక్కనే వినించిన కంకంలోని ఆక్రోశంలాంటి ఆవేదనకు టక్కున అగిపోయి, అటువేపు చూశాను.

“...నీకిది నాయం కాదురా! వేన్నిన్న పదిన్నెల్లు

మోసి, కన్నవన్నుమరా, నా కొడకా! వస్తేట్లా గుడ్డల్లేకదా ఈదులు, రోడ్డు తిప్పేదానికి నీకు, తిరిగే దానికి నాకూ సిగ్గేకపోయినా, వస్తేట్లా జూసి సిగ్గుబడి ఏ పాతచీర గుడ్డిచ్చిన ఏయమ్మో మల్లా కన్నడై-వాల మొగం వేనెట్లా జూసేదిరా? అమ్మను సిగ్గేనదాన్ని జేసి నా కొడకా చీరలమ్ముకోంటుండాడని వాల్లకు నేనెట్లా జేప్పేదిరా! దేవుడా! నాకు పాపన్నా రాదీ!” హృదయ విదారకంగా రోదిస్తున్న ఆ ‘అమ్మ సిగ్గు’ను నేనేమని మందలించగలను? అవిడకు కన్పించి- అవిడ మరింత సిగ్గుతో వేదన పడకుండా వేగంగా అక్కడ్నుంచి తప్పకోవడం తప్ప? *

వచ్చేవారం కథ
వెన్నెల
- డి.ఆర్. ఇంద్ర